

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

---

RAPORT ME REKOMANDIME

A. nr. 245/2016

ENIS KANJIZHA dhe NAZMIJE LATIFI
lidhur

me detyrimet pozitive për hetime efektive dhe të drejtën në jetë, që burojnë nga
Kushtetuta e Republikës së Kosovës, si dhe nga neni 2 i Konventës Evropiane për
Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut

Për: Z. Shpend Maxhuni, Drejtor i Përgjithshëm i Policisë së Kosovës

Kopje: Z. Flamur Sefaj, Ministër i Ministrisë së Punëve të Brendshme

Prishtinë, më 21 mars 2018

Veprimet e Institucionit të Avokatit të Popullit

1. Më 13 prill 2016 znj. Nazmije Latifi dhe z.Enis Kanjizha (në tekstin e mëtejshëm “ankuesit”) kanë paraqitur ankesë në Institucionin e Avokatit të Popullit (në tekstin e mëtejshëm IAP), kundër Policisë së Kosovës, respektivisht Stacionit Policor në Fushë Kosovë, përkitazi me mungesën e një hetimi efektiv në rastin e zhdukjes së familjarit të tyre z. Ismet Kanjizha, (*shtetas i Malit të Zi me përkatësi etnike boshnjake, i cili është zhdukur më 21 janar 2016, pas arrestimit policor në Fushë Kosovë*), me pretendimet se policia në Fushë Kosovë ka kontribuar në zhdukjen e familjarit të tyre I.K.
2. Më 27 qershor 2016, Avokati i Popullit i dërgoi letër drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Kosovës, nga i cili kërkoi informacione lidhur me zhvillimet e rastit në çështjen e ankuesve.
3. Më 13 korrik 2016, Avokati i Popullit pranoi përgjigje nga Drejtori i Përgjithshëm i Policisë së Kosovës (*Njoftim Nr.01/0514, datë 7 korrik 2016*) i cili raportoi për rrethanat e ngjarjes dhe veprimet e ndërmarra nga ana e policisë, lidhur me këtë rast. Sipas kësaj përgjigjeje : *“Me datën 21 01 2016, rreth orës 00:53, Stacioni Policor në Fushë Kosovë është informuar se një person i dehur shëtiste nëpër rrugët e lagjes Bresje, me të cilën informatë ishin njoftuar ekipet e njësisve reaguese të cilat gjindeshin në terren. Rreth orës 01:45 të njëjtës datë njësia patrulluese e kishte takuar një person në lagjen Dardania, i cili sipas zyrtarëve policorë nuk fliste gjuhën shqipe. Pasi zyrtarët policorë nuk e dinin gjuhën serbe dhe me qëllim të mënjanimin të pengesave në komunikim të njëjtin e kanë sjellë në stacion policor pasi që në ndërrimin e natës punonte një zyrtarë policorë e nacionalitetit serb. Kur personi në fjalë ishte sjellë në Stacion Policor pas verifikimit të dokumentacionit, zyrtarët policorë kishin vërejtur se bëhet fjalë për personin Ismet Kanjizha qytetar nga Mali i Zi, ku sipas raporteve të zyrtarëve policorë Ismeti u kishte thënë se kishte ardhur që një muaj te tezja e tij në Fushë Kosovë dhe kishin qenë në shëtitje në Prishtinë, miëpo kur kishte ardhur në Fushë Kosovë e kishte humbur rrugën për arsye të mjegullës. Sipas zyrtarëve policorë Ismeti nuk ishte nën ndikimin e alkoholit dhe as nuk kishte ankesa shëndetësore. Meqë temperaturat ishin shumë të ulëta dhe ishte mjegull, zyrtarët policorë kishin transportuar Ismet Kanjizhën deri në lagjen Dardania afër “Viva Freshit” në lokacionin të cilin e kishte identifikuar Ismeti dhe kishte kërkuar që të zbriste nga automjeti policor për arsye se se aty afër e kishte tezen”*.
4. Në përgjigjen e lartshënuar në sqarimin e mëtutjeshëm thuhet se : *“Me datë 22 01 2016, në ora 08:40, në Stacionin Policor në Fushë Kosovë ankuesi Enver Mehmeti ka raportuar rastin e zhdukjes së Personit Ismet Knajizha ku në deklaratën e tij thotë se me datë 21 janar 2016, rreth orës 01:00, kishin shkuar në një dyçan në Fushë Kosovë për të blerë gjëra ushqimor edhe kur kishte hyrë në dyçan Ismeti kishte mbetur jashtë kur ankuesi kishte dalur nga dyçani më nuk e kishte takuar Ismetin, ku sipas kësaj ankese në Stacionin Policor ishte iniciuar rasti person i zhdukur, numër 2016 AE 0093”*. Në përgjigjen e mëtejshme thuhet se menjëherë pas raportimit të rastit nga Stacioni Policor i Fushë Kosovës janë ndërmarrë të gjitha masat në drejtim të gjetjes së personit të zhdukur, duke sqaruar se këto masa përfshijnë (*por nuk kufizohen*) në: kontrollimin e rrugëve, lagjeve, ndërtesave të pabanuara dhe bodrumeve, biseda me qytetarë dhe punëtorë të lokaleve afariste, kërkime nga njësi K-9 dhe njësisë për kërkim shpëtim e

Forcës së Sigurisë të Kosovës (në lokacionin nga Fushë Kosova deri tek mihjet e Obiliqit), është njoftuar Qendra Operative në Drejtorinë për Bashkëpunim Ndërkombëtar në Fushën e Zbatimit të Ligjit (ILECO), është njoftuar Njësia e Hetimeve Rajonale në Prishtinë, e cila kishte vendosur kontaktet me Ambasadën e Malit të zi në Prishtinë, është kontrolluar sistemi kompjuterik i regjistrimit të hyrje dhe daljeve kufitare, duke theksuar se pavarësisht këtyre përpjekjeve, të gjitha këto veprime nuk kanë rezultuar me ndonjë gjurmë në kuptim të vendndodhjes apo marrjes së informacioneve për ndonjë drejtim të lëvizjes së personit të zhdukur duke sqaruar se me rastin janë duke u marrë edhe Inspektorati Policor i Kosovës dhe Prokuroria Themelore (më tutje PTH) në Prishtinë (Njoftimi Nr.01/054, datë 7 korrik 2016).

5. Më 20 tetor 2016, Avokati i Popullit i dërgoi letër Kryeshefit Ekzekutiv të Inspektoriatit Policor të Kosovës (më tutje IPK), nga i cili kërkoi informacione lidhur me zhvillimet e rastit në çështjen e ankuesve.
6. Më 24 tetor 2016, Avokati i Popullit i dërgoi letër prokurores së rastit në Prokurorisë Themelore të Prishtinës nga e cila kërkoi informacione lidhur me zhvillimet e rastit në çështjen e ankuesve.
7. Më 27 tetor 2016, Avokati i Popullit pranoi përgjigje nga Kryeshefi Ekzekutiv i IPK-së, i cili njoftoi se më 18 maj 2016, IPK-ja ka pranuar ankesë nga z. Enis Kanjizha (ankuesi) lidhur me pretendimet se Policia e Kosovës nuk e ka trajtuar rastin si duhet lidhur me zhdukjen e vëllait të tij (I.K). Ai e njoftoi Avokatin e Popullit se IPK-ja, i ka kryer të gjitha hetimet e nevojshme dhe e ka siguruar dosjen fizike të rastit nga Stacioni Policor në Fushë Kosovë dhe Njësia e Hetimeve Rajonale e Prishtinës, prandaj pas konsultimeve të nevojshme me kryeprokurorin e PTH në Prishtinë kanë ardhur në përfundim se nuk ka shkelje ligjore (vepër penale) nga ana e Policisë së Kosovës (Njoftimi Nr.01-345, datë 24 tetor 2016).

Rrethanat e rastit

Faktet, të cilat deri tani kanë mund të vërtetohen, bazohen në pretendimet e ankuesve, përgjigjen e Zyrës së Kryeprokurorit të EULEX-it, Nr.42/2016, datë 26 prill 2016, përgjigjen Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Kosovës, Nr.01/054, datë 7 korrik 2016, përgjigjen e Kryeshefit Ekzekutiv të IPK-së, Nr.01-345, datë 24 tetor 2016, si dhe në bazë të informatave të tjera që Avokati i Popullit i ka në dispozicion, të cilat paraqiten si më poshtë:

8. Ankuesit deklarojnë se më 21 janar 2016, rreth orës 01:00, I.K. ishte duke shëtitur në lagjen Bresje bashkë me tezakun e tij E.M nga Fushë Kosova, (tek i cili kishte ardhur në vizitë) dhe kanë ndaluar në një rën nga dyqanet e lagjes me ç'rast I.K. ka qëndruar jashtë, ndërsa E.M. ka hyrë në dyqan për të blerë diçka dhe kur ka dalë (pas 2-3 minutave) nuk e ka gjetur më I.K. Sipas tyre më vonë kanë kuptuar se patrulla policore e Fushë Kosovës e kishte arrestuar I.K. dhe e kishte dërguar në Stacion Policor në Fushë Kosovë të cilin e kishin legjitimuar e pastaj e kanë liruar duke e përcjellë me veturë policore deri në afërsi rreth 1 kilometër nga shtëpia e tezakut të tij E.I. dhe prej momentit kur kishte zbritur nga vetura policore I.K. është larguar në drejtim të panjohur duke u zhdukur pa gjurmë

9. Më 22 shkurt 2016, E.M. kishte raportuar rastin e zhdukjes së tezakut të tij në Stacionin Policor të Fushë Kosovës, me ç'rast nga ky stacion ishte iniciuar rasti "*Person i Zhdukur*" me Nr 2016/AE0093.
10. Më 25 shkurt 2016, për arsye të kalimit të afatit 30 ditor, rasti "*Person i Zhdukur*" me Nr 2016/AE0093, transferohet në Njësinë e Hetimeve Rajonale në Prishtinë.
11. Më 6 prill 2016, është publikuar në media rasti i zhdukjes së I.K. dhe është kërkuar ndihma e qytetarëve lidhur me informacionet e nevojshme për gjetjen e personit të zhdukur.
12. Më 14 prill 2016, ankuesi Enis Kanjizha i'u drejtua me parashtresë Zyrës së Kryeprokurorit të EULEX-it në Kosovë, duke kërkuar nga ata që të merren me zbardhjen e rastit të zhdukjes së vëllait të tij I.K.
13. Më 29 prill 2016, Zyra e Kryeprokurorit të EULEX-it në Kosovë e njoftoi ankuesin Enis Kanjizha se që nga 30 maji i vitit 2014, mandati i prokurorëve të EULEX-it u është nënshtruar ndryshimeve të mëdha, prandaj ata nuk mund të marrin raste të reja përveç në rrethana të jashtëzakonshme kur situata konsiston me: "*Mosgatishmërinë apo paaftësinë e prokurorit të Kosovës, ekspertiza dhe përvoja e prokurorëve të EULEX-it është e nevojshme për rastin në fjalë, apo kur ekziston dyshimi i bazuar për përpjekjet për të ndikuar në hetimin dhe ndjekjen penale*".
14. Më 8 qershor 2016, lënda me raport përmbledhës, është përcjellë në PTH në Prishtinë, ku më pas hetuesit rajonal janë takuar me prokuroren e rastit me qëllim të marrjes së autorizimeve për veprime të mëtutjeshme.
15. Më 16 qershor 2016, IPK ka filluar hetimet dhe ka marrë kopje fizike të rastit nga Stacioni Policor në Fushë Kosovë dhe Njësia e Hetimeve Rajonale e Prishtinës.
16. Më 29 qershor 2016, lidhur me zhdukjen e I.K. kanë zhvilluar takim Drejtori i Përgjithshëm i Policisë së Kosovës dhe i ngarkuari me punë në Ambasadën e Malit të Zi në Kosovë, të cilët kanë diskutuar për rastin në fjalë.

Instrumentet relevante të zbatueshme në Kosovë

17. Neni 21, paragrafi 2 dhe 3 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme "*Kushtetuta*") përcakton si në vijim:

"Republika e Kosovës mbron dhe garanton të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, të parashikuara në këtë Kushtetutë."

"Çdokush e ka për detyrë t'i respektojë të drejtat e njeriut dhe liritë themelore të të tjerëve."

18. Neni 25, paragrafi 1 i Kushtetutës përcakton si në vijim:

"Secili individ gëzon të drejtën për jetën"

[...]

"Secili person gëzon të drejtën e respektimit të integritetit fizik dhe psikik të tij/saj [...]"

19. Neni 2 i Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (4 nëntor 1950), (në tekstin e mëtejshëm “Konventa Evropiane për të drejtat e njeriut”, ose “Konventa”) thotë:

“E drejta e çdo njeriu për jetën mbrohet me ligj [...]”

20. Neni 5, paragrafi 1 Konventa Evropiane për të drejtat e njeriut”:

“Çdokush ka të drejtën e lirisë e të sigurisë personale. Askujt nuk mund t’i hiqet liria, me përjashtim të rasteve që vijnë dhe në përputhje me procedurën e parashikuar me ligj [...]”

21. Paragrafi 3 i nenit 73 të Kodit Nr. 04/L-123, të Procedurës Penale përcakton: *“Policia ka të drejtën e intervistimit të personave që mund të jenë të dyshimtë për kryerje të një veprë penale, por së pari duhet të informojë të dyshuarin për veprat penale, për të cilat dyshohet se ai i ka kryer dhe për të drejtat e tij [...]”*

22. Neni 1, i Ligjit Nr. 03/L-142 për Rendin dhe Qetësinë Publike përcakton: *“Kushdo që shfaqet në vend publik dukshëm i dehur ose nën ndikim të substancave të kontrolluara (narkotike), jo te përdorura sipas terapisë dhe vë në rrezik veten, personat tjerë ose pasurinë dënohet për kundërvajtje”*.

23. Neni 2, paragrafi 2 i Ligjit për Policinë nr. 04/L-076 thotë:

“Zyrtarët policorë ushtrojnë autorizimet e tyre dhe kryejnë detyrat në mënyrë të ligjshme, të bazuara në Kushtetutë, në ligjet e tjera në fuqi dhe në Kodin e Etikës të hartuar nga Policia e Republikës së Kosovës dhe të miratuar nga Ministria e Punëve të Brendshme”.

24. Neni 10 i Ligjit për Policinë, me të cilin përcaktohen detyrat dhe kompetencat e përgjithshme të policisë, si detyrë parësore përcakton si në vijim:

“Të mbrojnë jetën, pronën dhe të ofrojnë siguri për të gjithë personat [...]”

25. Neni 19, paragrafi 1 i Ligjit për Policinë përcakton, si në vijim:

“Zyrtari policor është i autorizuar të jap vërejtje gojore, me shkrim, vizuale ose vërejtje të tjera ndaj çdo personi që paraqet rrezik për sigurinë personale apo publike, paraqet rrezik për pronën private apo publike, prish rendin dhe qetësinë publike, paraqet rrezik për sigurinë në komunikacion ose ekziston dyshimi i bazuar se është duke kryer apo duke u përgatitur për të kryer një veprë penale ose është duke e detyruar personin tjetër të kryejë veprë penale”.

Analiza ligjore

26. Kushtetuta si akti më i lartë juridik i një vendi mbron dhe garanton të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, prandaj është në interes të funksionimit të shtetit të së drejtës zbatimi dhe realizimi praktik i këtyre të drejtave. Garancitë kushtetuese i shërbejnë mbrojtjes së dinjitetit të njeriut dhe funksionimit të shtetit ligjor. Kushtetuta në nenin 21, shprehimisht përcakton obligimin e të gjitha organeve t’i respektojnë liritë dhe të drejtat e të tjerëve, parim ky imperativ dhe duhet të respektohet nga të gjithë përfshirë këtu edhe policinë dhe institucionet shëndetësore.

27. Kushtetuta në nenin 25, paragrafin 1 përcakton: “*Secili individ gëzon të drejtën për jetën*”. Nga ky paragrafi shihet qartë se drejta për respektimin e jetës së qytetarit gjendet në qendër të sistemit kushtetues për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe e drejta për jetën (pacenueshmëria e saj) është e drejtë absolute e njeriut, e cila nuk mund të kufizohet në asnjë rrethanë, shmangia nga kjo e drejtë nuk lejohet.
28. Avokati i Popullit vëren që Kushtetuta në nenin 26 definon që secili person ka të drejtën e respektimit të integritetit fizik dhe psikik të tij/saj, që përveç tjerash përfshin të drejtën e integritetit personal dhe të drejtën në jetë, me ç’rast shteti ka **detyrime pozitive** dhe duhet të ndërmarrë të gjitha masat dhe për të mbrojtur pacenueshmërinë e integritetit fizik dhe psikik të personave, veçanërisht kur rrezikohet integriteti dhe jeta e njeriut. Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës në aktgjykimin KI. 41-12, ka gjetur se ka shkelje të së drejtës për jetë, në rastet kur organet gjyqësore apo organet tjera të shtetit nuk u ofrojnë mbrojtje të mjaftueshme qytetarëve kur këtë e kërkojnë rrethanat e rastit. Gjykata Kushtetuese thekson se e drejta për jetë është e drejta më e rëndësishme prej të gjitha të drejtave njerëzore, nga e cila burojnë të gjitha të drejtat e tjera dhe sqaron që ekzistojnë detyrime pozitive për organet e pushtetit që të ndërmarrin masa parandaluese dhe operative për ta mbrojtur jetën e të gjithë atyre, që i janë ekspozuar rrezikut.
29. Në kuptim të dispozitës së nenit 2 dhe nenit 5 paragrafit 1 të Konventës, Avokati i Popullit rikujton se, në pajtim me nenin 53 të Kushtetutës, të drejtat dhe liritë themelore njeriut të garantuara me këtë Kushtetutë, interpretohen në harmoni me vendimet gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm “Gjykata Evropiane”).
30. Neni 2 i Konventës paraqet detyrat e përgjithshme të shtetit për ta mbrojtur të drejtën për jetë dhe përfshin aspektet pozitive dhe negative: *a) obligimin pozitiv* për ta mbrojtur jetën dhe *b) obligimin negativ* që të përmbahet nga marrja e paligjshme e jetës. Obligimi pozitiv imponon detyrime të parandalimit dhe hetimit. Detyrimet e parandalimit (shih rastin *Osmani kundër Britanisë së Madhe të datës 28 shkurt 1998*) i obligon qeveritë e shteteve t’i pengojnë dhe luftojnë veprat penale. Nëse vërtetohet që qeveritë kishin njohuri, ose do to duhej të kishin njohuri në kohën e ekzistimit të rrezikut real dhe të drejtpërdrejtë për jetën e një personi të identifikuar, nga veprat penale të palëve të treta dhe nëse nuk kanë ndërmarrë masa të duhura në kuadër të kompetencave të veta, të cilat sipas një vlerësimi të arsyeshëm, mund të priteshin, në mënyrë që të shmangej rreziku për jetë, të njëjtat duhet të jenë përgjegjëse për moszbatim të detyrimeve pozitive.
31. Neni 2 i Konventës, gjithashtu ia imponon detyrimin shtetit për t’i hetuar incidentet vdekjeprurëse duke përcaktuar që elementet kyçe të hetimit në përputhje me nenin 2 janë:
- *që të jetë i iniciuar nga shteti sipas vullnetit të vet;*
  - *që të jetë i pavarur;*
  - *që të jetë efektiv;*
  - *që publiku të ketë njohuri të mjaftueshme lidhur me të njëjtin hetim, (të jetë i hapur për publikun);*
  - *që të jetë mjaft i shpejtë dhe*
  - *që të afërmit/ familja të jenë të përfshirë.*

32. Në bazë të vendimeve të Gjykatës Evropiane fushëveprimi dhe natyra e detyrës që të hetohen incidentet mortore/fatale janë të shpjeguara, në veçanti, në lëndën *Tanrikulu kundër Turqisë*, aktgjykimi i datës 8 korrik 1999. Gjykata Evropiane e ka vlerësuar që obligimi që të hetohen rastet e vdekjes nuk ka të bëjë vetëm me rastet e vdekjeve, për të cilat përgjegjës kanë qenë zyrtarët e shtetit, por të gjitha ato raste të vdekjeve për të cilat autoritetet kanë qenë të informuara, domethënë, për të cilat kanë pasur njohuri. Autoritetet duhet të ndërmarrin hapa të arsyeshëm dhe të domosdoshëm që të sigurojnë prova relevante (përfshirë edhe dëshmitë e dëshmitarëve okularë dhe provat e forenzikës), në mënyrë që hetimi të jetë i dobishëm dhe efikas. Prandaj, dështimi për t'u vazhduar rrjedha e qartë e ekzaminimit gjatë hetimeve mund të çojë në konstatimin e një shkeljeje të nenit 2. Në të vërtetë, Gjykata Evropiane erdhi në konstatimin që: *“Çdo mangësi gjatë hetimit që e dëmton mundësinë për ta identifikuar autorin ose autorët e veprës kriminale do të jetë në rrezik të shkeljes së këtij standardi”*.
33. Gjykata Evropiane në lëndën *Ramsahai dhe të tjerët kundër Holandës*, aktgjykimi i datës 15 maj 2007, konstatoi që: *“Ata që janë përgjegjës për bërjen e hetimeve duhet të jenë të pavarur nga personat që janë të përfshirë në incident, qoftë në aspektin e pavarësisë hierarkike dhe institucionale, qoftë në aspektin e pavarësisë praktike”*. Gjykata konstatoi që fakti se policët nga e njëjta njësi policore, si dhe policët që janë përfshirë në këtë incident kanë ndërmarrë hapa të rëndësishëm në fillim të hetimeve, para se ta marrë përsipër hetimin Departamenti i Shtetit për Hetime Kriminale, pesëmbëdhjetë orë e gjysmë, pas vdekjes së personit nga të shtënat e policisë. Në pajtim me këtë Trupi i Lartë Gjykues konstatoi që ka ardhur deri te shkelja procedurale e nenit 2, për shkak se hetimet e policisë nuk kanë qenë mjaft të pavarura. Kur autoritetet janë të informuara për rastin e vdekjes, ose marrin informacion në lidhje me atë ngjarje në ndonjë mënyrë tjetër, ato janë të obliguara ta bëjnë hetimin, pa marrë parasysh a e ka parashtruar familja e të vdekurit domosdoshmërisht ankesën formale dhe organet hetuese duhet gjithashtu të veprojnë shpejt dhe në mënyrë të arsyeshme.
34. Nisur nga jurisprudenca e Gjykatës Evropiane, fenomeni i zhdukjes së personave ka ngritur një çështje interesante për diskutim në lidhje me shkeljet e mundshme të Nenit 3. Sipas kësaj praktike, zhdukja e personit haset kur një person dërgohet në një vend ndalimi nga persona që veprojnë në emër të autoriteteve duke theksuar se nga vendet e ndalimit shpesh rezultojnë në pohime për vdekjen e personit të zhdukur, ose në heshtje totale mbi fatin e personit të zhdukur, duke i bërë të afërmit dhe miqtë të besojnë se personi ka vdekur. Kjo lloj situatë ngre dy pyetje:

- *sa preket në këtë rast dinjiteti i personit ndaj të cilit ushtrohet ndalimi dhe*
- *cili është impakti i familjes dhe të afërmeve mbi personin e zhdukur?*

Gjykata Evropiane zgjodhi që të mos i drejtohet fenomenit të zhdukjes në vetvete si *trajtim çnjerëzor ose poshtëruës*, por ta konsiderojë atë sipas Nenit 5 (*heqja e lirisë së individit*). Gjykata Evropiane njeh faktin se në disa raste ka fakte ku personat janë keqtrajtuar përpara “zhdukjes” Gjykata ka njohur faktin se ekziston një detyrim për të shqyrtuar impaktin e zhdukjes tek të afërmit e personit të zhdukur. Në çështjen ***Kurt kundër Turqisë***, kërkuesja bëri një ankesë rreth zhdukjes së djalit të saj në duart e ushtrisë turke dhe të rojeve të fshatit duke i'u drejtuar prokurorit publik me bindje të plotë

se djali i saj mbahej në arrest. Ajo kishte qenë dëshmitare e ndalimit të tij në fshat, gjë që e kishte parë me sytë e saj, prandaj mos-shfaqja e tij që kur e kishte parë për herë të fundit, e bëri atë të frikësohej për sigurinë e tij. Megjithatë, prokurori publik nuk i kushtoi vëmendje të veçantë ankesës së saj e nuk e mori seriozisht atë. Si rezultat ajo mbeti me ankthin duke qenë në dijeni të ndalimit të djalit të saj dhe se kishte një mungesë të plotë të informacionit zyrtar mbi fatin e tij të mëpasshëm. Ky ankh kishte vazhduar për një periudhë të gjatë kohore. Prandaj në këto rrethana dhe në konstatimin se ankuesi ishte nëna e viktimës dhe se vetë ajo ishte viktimë e indiferencës së autoriteteve përballe ankthit dhe stresit të saj, Gjykata Evropiane konstatoi se ka shkelje të Nenit 3 për sa i përket kërkueses. Nisur nga vendimi i Gjykatës Evropiane në mënyrë analoge mund të krahasohen edhe vuajtjet shpirtërore të familjarëve të I.K. të cilët po përballeshin me situata të ankthit dhe stresit që nga momenti i zhdukjes së familjarit të tyre.

35. Gjykata Evropiane gjatë shqyrtimit të çështjes **Tas kundër Turqisë**, duke pasur parasysh indiferencën dhe pandjeshmërinë e autoriteteve ndaj shqetësimeve të kërkuesit dhe ankthit e rëndë dhe pasigurinë që përjetoi ai, konstatoi se kërkuesi ishte viktimë e sjelljes së autoriteteve deri në shkallën që çon në cenim të Nenit 3 të Konventës, ndërsa gjatë shqyrtimit të çështjes **Timurtas dhe Cicek** konstatoi se kërkuesit ishin prindërit e të zhdukurit që kishin vuajtur nga indiferenca dhe pandjeshmëria e autoriteteve, prandaj gjykata gjeti se thelbi i shkeljeve të tilla nuk mbështetet aq shumë në faktin e “zhdukjes” së anëtarit të familjes sesa në shqetësimet e shkaktuara nga reagimet e autoriteteve, dhe qëndrimet e tyre ndaj situatës kur i parashtrohet atyre për shqyrtim. Veçanërisht, në bazë të kësaj të fundit, një i afërm mund të ngrejë pretendimin drejtpërdrejtë se është viktimë e sjelljes së autoriteteve sikur të rasti **Cakici kundër Turqisë**, gjykimi i 8 Korrikut 1999,

36. Ligji për Policinë në nenin 2, paragrafin 2 definon: “Zyrtarët policorë ushtrojnë autorizimet e tyre dhe kryejnë detyrat në mënyrë të ligjshme, të bazuara në Kushtetutë, në ligjet e tjera në fuqi dhe në Kodin e Etikës të hartuar nga Policia e Republikës së Kosovës dhe të miratuar nga Ministria e Punëve të Brendshme”, kurse paragrafi 3 përcakton: “Kodi i Etikës duhet të jetë në përputhje me parimet e lartpërmendura dhe me Kodin Evropian të Etikës Policore”.

Veprimet e Policisë së Kosovës në bazë të këtij ligji udhëhiqen nga parimet e trajtimit të barabartë, respektimi i të drejtave dhe lirive themelore të njeriut, paanshmëria dhe neutraliteti, lidhur me bindjet dhe pikëpamjet politike të personave, integriteti, ndershmëria dhe përgjegjësia në shërbimin publik etj., prandaj sjellja e policëve në pajtim me këto parime gjatë kryerjes së detyrës zyrtare përbën bazën kryesore për bashkëpunim me qytetarë.

37. Ligji për Policinë në nenin,19, paragrafi 1, përcakton:

“Zyrtari policor është i autorizuar të jap vërejtje gojore, me shkrim, vizuale ose vërejtje të tjera ndaj çdo personi që paraqet rrezik për sigurinë personale apo publike, paraqet rrezik për pronën private apo publike, prish rendin dhe qetësinë publike, paraqet rrezik për sigurinë në komunikacion ose ekziston dyshimi i bazuar se është duke kryer apo duke u përgatitur për të kryer një vepër penale ose është duke e detyruar personin tjetër të kryejë vepër penale”.

Në bazë asaj që u tha më sipër, zyrtari policor është i autorizuar të bëjë kontroll të arsyeshëm të njerëzve dhe pronës në kuadër të kompetencave dhe autorizimeve të veta, të japë dhe të zbatojë urdhra dhe udhëzime ligjore, të cilat vlejné për anëtarët e shoqërisë në përgjithësi, me qëllim të arritjes së objektivave ligjore të policisë. Autorizimet e cekura në këtë ligj përcaktojnë autorizimet dhe kufizimet e përgjithshme të zyrtarit policor në kryerjen e detyrave të tij lidhur me parandalimin e rrezikut dhe mbajtjen e rendit dhe të sigurisë publike. Ligji i jep autorizim policisë, që kur të ndërmarrë masa parandaluese për ta kufizuar lirinë e personit, duhet ta marrë parasysh maturinë, shkallën e rrezikut dhe seriozitetin e kryerjes së veprës penale në situatën e dhënë, me qëllim që të përcaktohet shkalla e kufizimit të lirisë së personit në pajtim me ligjin. Ky ligj më tutje arsyeton që zyrtari policor është i autorizuar ta ndalojë përkohësisht personin, kur kjo gjë është e domosdoshme, në përputhje me afatet ligjore në pajtim me Kodin e Procedurës Penale, kurse në rastet kur personi në mbajtje **është i paaftë për të vepruar**, zyrtari policor përpiqet që ta njoftojë një anëtar të familjes, ose ndonjë person tjetër të besueshëm, përveç nëse një gjë e tillë do të ishte në dëm të personit në mbajtje. Nga analiza e këtyre neneve shihet qartë, se në rastin konkret, zyrtarët policorë duke vepruar në kundërshtim me ligjin për policinë e kanë dërguar në stacion policor personin e ndaluar, nuk i kanë njoftuar familjen apo të afërmit e tij e pastaj nuk e kanë kthyer në familjen e të afërmit të tij, në kohë nate, me mjegull dhe në vend të panjohur me ç'rast janë bërë shkas i zhdukjes së tij.

Konstatimet e Avokatit të Popullit

38. Avokati i Popullit, në bazë të të gjitha dëshmive të paraqitura dhe fakteve të mbledhura, si dhe ligjeve relevante, të cilat e përcaktojnë të drejtën për jetë, **konstaton se ankesa e ankuesve është e arsyeshme dhe e ligjshme**. Në rastin konkret, **Avokati i Popullit konstaton se ka pasur shkelje të të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut**, meqë zyrtarët policorë me vetë faktin që personin, tani të zhdukur, e kanë dërguar në stacion policor pa ndonjë arsye të justifikueshme, nuk i kanë njoftuar të afërmit e tij lidhur me ndalimin e tij dhe nuk e kanë dërguar sërish tek të afërmit e tij duke e kuptuar se I.K. e kishte humbur rrugën, kanë vepruar në kundërshtim me parimet kushtetuese dhe legjisllacionin në fuqi duke i tejkaluar autorizimet policore dhe kanë ndërmarrë veprime që janë në kundërshtim me Kushtetutën, Konventën Evropiane, Ligjin për Policinë, si dhe me Kodin e Etikës Policore.
39. Avokati i Popullit konstaton se, organet shtetërore përgjegjëse dështuan në ndërmarrjen e masave në lidhje me **detyrimet pozitive**, respektivisht mbrojtjen e pacenueshmërisë së integritetit fizik dhe psikik të njeriut, sidomos në rastet kur integriteti dhe jeta e njeriut janë të rrezikuara, kurse në rastin konkret si pasojë e mosndërmarrjes së masave të tilla duke kuptuar se kemi të bëjmë me shtetas të huaj, në vend të panjohur, në orët e vona të natës dhe në mjegull e kanë neglizhuar situatën dhe tani gjenden para ballafaqimit me pasojat.
40. Avokati i Popullit është i mendimit se së paku njëri nga zyrtarët policorë në secilën njësi patrulluese është e nevojshme të ketë njohuri të gjuhës serbe sidomos në zonat ku jetojnë pjesëtarë të komuniteteve ku gjuhën serbe e kanë gjuhë amtare. Në mënyrë analoge mund të konstatojmë se mosnjohja e gjuhës nga ana e zyrtarëve policorë në njësitë patrulluese mund të sjellë probleme serioze dhe mosefikasitet në situata të caktuara kur kërkohet

ndihmë nga pjesëtarët e komuniteteve pakicë dhe të cilët nuk flasin gjuhën shqipe. Avokati i Popullit, gjithashtu nuk e liron nga përgjegjësia shoqërujesin e personit të zhdukur i cili në momentin kur ka kuptuar se mysafiri i tij nuk ishte duke e pritur jashtë dhe se i njëjti nuk kishte shkuar te banesa e tij, ishte dashur që pa vonesa ta njoftoi policinë dhe sikur të kishte ndodhur një veprim i tillë me siguri se do të shmangej situata e zhdukjes së I.K.

41. Kur është fjala për mos bashkëpunimin e Prokurorisë Themelore në Prishtinë me IAP-në (shih paragrafin 6), Avokati i Popullit konsideron që dështimi i prokurores së rastit për tu përgjigjur në kërkesat e Avokatit të Popullit, dhe mosofrimi i informacioneve nga dosja e prokurorisë në lëndën e personit të zhdukur ia ka pamundësuar IAP-së t'i verifikojë pretendimet për shkelje të tjera të të drejtave të cilat parashtruesit e ankesës i kanë theksuar në ankesën e tyre dhe për të cilat pohojnë se kanë ndodhur.
42. Avokati i Popullit konstaton se pavarësisht faktit se në raste të caktuar policia ka mundësi ligjore të ndaloj personin e caktuar për një kohë të shkurtër (*sipas nenit 72 të Kodit të Procedurës Penale deri në 6 orë*), ndalimi policor nuk duhet të keqpërdoret dhe ai duhet të bëhet vetëm kur veprimet e tilla janë të domosdoshme. Avokati i Popullit nuk dyshon në qëllimin e mirë të zyrtarëve policor, për të shoqëruar personin në fjalë, në stacion për sqarimin e plotë të gjendjes dhe si masë preventive për parandalimin e veprave penale, por mbetet i paqartë fakti se në përgjigjen e policisë dërguar IAP-së (shih paragrafin 3 të këtij raporti), përveç tjerash thuhet se: "*Sipas zyrtarëve policorë Ismeti nuk ishte nën ndikimin e alkoholit dhe as nuk kishte ankesa shëndetësore*" pa dhënë sqarime tjera shtesë mbi autoritetin shëndetësor apo mbi bazat tjera në të cilat janë mbështetur këto vlerësime.

Në bazë të këtyre konstatimeve, dhe në përputhje me nenin 135, par. 3 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, nenin 16, par. 4 dhe nenin 18 par.1, nënpar. 1.2, të Ligjit për Avokatin e Popullit Nr. 05/L-019, Avokati i Popullit,

Rekomandon

Policinë e Kosovës që:

- ***Në pajtim me kompetencat dhe autorizimet që burojnë nga ligji, si dhe në bashkëpunim me të gjitha agjencitë e tjera të sigurisë, të vazhdojë të ndër marrë masa për gjetjen e personit të zhdukur.***
- ***Në pajtim me kompetencat dhe autorizimet ligjore të ngritë kapacitetet profesionale të Policisë së Kosovës lidhur me të drejtën në jetë dhe aspektet procedurale për hetime efektive të rasteve të kësaj natyre.***

Në pajtim me nenin 132, paragrafi 3 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës ("Çdo organ, institucion ose autoritet tjetër, që ushtron pushtet legjitim në Republikën e Kosovës, është i detyruar t'u përgjigjet kërkesave të Avokatit të Popullit dhe t'i paraqesë atij/asaj të gjitha dokumentet dhe informacionet e kërkuara në pajtim me ligj") dhe nenin 28 të Ligjit Nr. 05/L-019 për Avokatin e Popullit ("Autoritetet, të cilave Avokati i Popullit u ka drejtuar

rekomandim, kërkesë ose propozim për ndërmarrjen e veprimeve konkrete, . . . duhet të përgjigjen brenda afatit tridhjetë (30) ditor. Përgjigja duhet të përmbajë arsyet me shkrim për veprimet e ndërmarra lidhur me çështjen në fjalë”), mirësisht Ju lutemi të na informoni për veprimet që do të ndërmerrni lidhur me këtë çështje.

Me nderime,
Hilmi Jashari
Avokat i Popullit